

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 143/2019-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej, sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Mojмира Mamojku (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 CoPno 1/2018, 6 CoP 1/2018 zo 6. februára 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 92/2018 zo 4. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva

na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoPno 1/2018, 6 CoP 1/2018 zo 6. februára 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 92/2018 zo 4. júla 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 13. októbra 2017 rozhodol o návrhu na úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu (ďalej aj „maloletá“ alebo „maloletá dcéra“) sťažovateľa tak, že maloleté dieťa zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená a povinná maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, sťažovateľa zaviazal na úhradu bežného výživného v sume 700 € mesačne, dlžného výživného v sume 200 € spolu s bežným výživným v októbri 2017 a tvorbu úspor vo výške 300 € mesačne na určený účet, v prevyšujúcej časti návrh matky a návrh sťažovateľa zamietol a matku a sťažovateľa zaviazal povinnosťou uhradiť trovy konania, a to každého vo výške 50 %. Okresný súd zároveň upravil styk sťažovateľa s maloletou, a to tak, že je oprávnený stretávať sa s maloletou

- počas prvých 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku každý párný týždeň v piatok od 16.00 h do 18.00 h, a to tak, že od 16.00 h do 17.00 h v prítomnosti matky, od 17.00 h do 18.00 h bez prítomnosti matky, každý párný týždeň v roku v sobotu od 09.00 h do 11.00 h v prítomnosti matky a od 11.00 h do 18.00 h bez prítomnosti matky, v nedeľu od 09.00 h do 11.00 h v prítomnosti matky a od 11.00 h do 18.00 h bez prítomnosti matky,

- počas ďalších 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku je otec oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každý párný týždeň v roku od piatka od 16.00 h do 18.00 h, v sobotu od 09.00 h do 18.00 h a v nedeľu od 09.00 h do 18.00 h v neprítomnosti matky,

- počas ďalšieho mesiaca, teda 7. mesiaca od právoplatnosti rozsudku, je otec oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každý párný týždeň v piatok od 16.00 h do 18.00 h v neprítomnosti matky a od soboty od 09.00 h do nedele do 18.00 h v neprítomnosti matky,

- následne počnúc 8. mesiacom od právoplatnosti rozsudku je otec oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každý páry týždeň v mesiaci striedavo od piatku od 08.00 h do pondelka do 16.00 h a od piatka od 16.00 h do nedele do 18.00 h v neprítomnosti matky,

- počas sviatkov každý páry rok počnúc 8. mesiacom od právoplatnosti rozsudku, počas veľkonočných sviatkov od Veľkého piatka od 09.00 h do Bielej soboty do 18.00 h a počas vianočných sviatkov od 26. 12. od 09.00 h do 28. 12. do 18.00 h,

- každý nepáry rok počnúc 8. mesiacom od právoplatnosti rozsudku počas veľkonočných sviatkov od Veľkonočnej nedele od 09.00 h do Veľkonočného pondelka do 18.00 h a počas vianočných sviatkov od 23. 12. od 09.00 h do 25. 12. do 18.00 h,

- počas letných prázdnin počnúc letnými prázdninami v roku 2018 každý prvý a štvrtý týždeň v júli a každý prvý a štvrtý týždeň v auguste vždy od pondelka daného týždňa od 08.00 h do nedele do 19.00 h.

3. O odvolaní sťažovateľa proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol napadnutým rozsudkom krajský súd tak, že rozsudok potvrdil vo výroku o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, o zastupovaní a spravovaní majetku maloletej, vo výrokoch o výživnom s výnimkou platobného miesta pre tvorbu úspor a v zamietavých výrokoch. Rozsudok vo výroku o platobnom mieste pre tvorbu úspor zmenil tak, že sťažovateľ je povinný poukazovať prostriedky na tvorbu úspor pre maloletú na účet určený matkou. Krajský súd zároveň zmenil rozsudok vo výroku o styku sťažovateľa s maloletou tak, že sťažovateľ je oprávnený sa s maloletou stretávať

- počas prvých 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku každý páry týždeň v roku v piatok od 16.00 h do 18.00 h, a to tak, že od 16.00 h do 17.00 h v prítomnosti matky, od 17.00 h do 18.00 h bez prítomnosti matky, v sobotu od 09.00 h do 11.00 h v prítomnosti matky a od 11.00 h do 18.00 h bez prítomnosti matky, v nedeľu od 09.00 h do 11.00 h v prítomnosti matky a od 11.00 h do 18.00 h bez prítomnosti matky,

- počas ďalších 2 mesiacov od právoplatnosti rozsudku je sťažovateľ oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každý páry týždeň v roku od piatku od 16.00 h do 18.00 h, v sobotu od 09.00 h do 18.00 h a v nedeľu od 09.00 h do 18.00 h v neprítomnosti matky,

- počas ďalšieho mesiaca, teda 5. mesiaca od právoplatnosti rozsudku, je sťažovateľ oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každý páry týždeň v roku v piatok od 16.00 h

do 18.00 h v neprítomnosti matky a od soboty od 09.00 h do nedele do 18.00 h v neprítomnosti matky, pokiaľ ďalej nie je počas sviatkov a prázdnin uvedené inak,

- následne počnúc 6. mesiacom od právoplatnosti rozsudku je sťažovateľ oprávnený stretávať sa s maloletou dcérou každý páry týždeň v roku striedavo od piatku od 08.00 h do pondelka do 16.00 h a od piatku od 16.00 h do nedele do 18.00 h v neprítomnosti matky, pokiaľ ďalej nie je počas sviatkov a prázdnin uvedené inak,

- počas sviatkov každý páry rok počnúc 8. mesiacom od právoplatnosti rozsudku, počas veľkonočných sviatkov od Veľkého piatku od 09.00 h do Bielej soboty do 18.00 h a počas vianočných sviatkov od 26. 12. od 09.00 h do 28. 12. do 18.00 h,

- každý nepáry rok počnúc 8. mesiacom od právoplatnosti rozsudku počas veľkonočných sviatkov od Veľkonočnej nedele od 09.00 h do Veľkonočného pondelka do 18.00 h a počas vianočných sviatkov od 23. 12. od 09.00 h do 25. 12. do 18.00 h,

- počas letných prázdnin v roku 2018 od 8. augusta 2018 od 9.00 h do 14. augusta 2018 do 18.00 h,

- počas letných prázdnin počnúc letnými prázdninami v roku 2019 od 1. júla od 9.00 h do 7. júla do 18.00 h, od 25. júla od 9.00 h do 7. augusta do 18.00 h, od 25. augusta od 9.00 h do 31. augusta do 18.00 h.

Matka bola zároveň napadnutým rozsudkom krajského súdu zaviazaná povinnosťou maloletú na styk s otcom riadne pripraviť a sťažovateľ povinnosťou maloletú prevziať v mieste bydliska matky a po ukončení styku odovzdať v mieste bydliska matky. Návrh otca na zmenu neodkladného opatrenia krajský súd zamietol a matku maloletej a sťažovateľa zaviazal nahradiť trovy štátu každého vo výške 44,50 €, pričom žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

4. Sťažovateľ napadol rozsudok krajského súdu dovolaním, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením zo 4. júla 2018 odmietol ako neprípustné.

5. Podľa názoru sťažovateľa napadnutý rozsudok krajského súdu je neodôvodnený, nepreskúmateľný, zjavne svojvoľný a arbitrárny, pretože hrubo nerešpektuje platnú právnu úpravu a rozhodovaciu prax najvyššieho súdu a ústavného súdu v otázke rozsahu a kvality

odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pričom sťažovateľ rozsiahlou citáciou v ústavnej sťažnosti poukazuje na predmetnú judikatúru.

6. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ svoju argumentáciu týkajúcu sa napadnutého rozsudku krajského súdu rozložil do troch častí, a to (i) argumentáciu k potvrdenému výroku o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, k zmenenému výroku o úprave styku otca s maloletou, ako i k výroku, ktorým bol návrh otca v prevyšujúcej časti zamietnutý, (ii) argumentáciu k potvrdenému výroku o tom, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok bude matka, a (iii) argumentáciu k potvrdeným výrokom o výživnom a k zmenenému výroku o platobnom mieste pre tvorbu úspor.

7. Vo svojej argumentácii k potvrdenému výroku o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, k zmenenému výroku o úprave styku otca s maloletou, ako i k výroku, ktorým bol návrh otca v prevyšujúcej časti zamietnutý, poukazuje na to, že *„aj keď sa síce Krajský súd v Prešove v bodoch 15. až 17. odôvodnenia zaoberá otázkou najvhodnejšieho modelu úpravy starostlivosti o mal. ■■■■■ považuje sťažovateľ za nevyhnutné zdôrazniť, že sa tak zjavne nedeje v kontexte (a so zohľadnením podmienok) s ust. § 25 ods. 4 zákona o rodine, pretože z bodu 12. odôvodnenia je zrejmé, že sa tak deje výlučne v kontexte s ust. § 36 ods. 1 zákone o rodine, ktoré upravuje situáciu, že ak sa rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú, nevedia dohodnúť na úprave výkonu rodičovských práv a povinností, tak túto úpravu môže vykonať súd.*

Z napadnutého rozsudku Krajského súdu v Prešove a jeho odôvodnenia, bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že Krajský súd v Prešove sa v žiadnom smere nezaoberal závažnou odvolacou námietkou spočívajúcou v potrebe aplikácie ust. § 25 ods. 4 zákona o rodine a tým na ňu nedal relevantnú odpoveď, čo preukazuje najmä to, že nedošlo ani len k hodnoteniu konania matky v súvislosti s opakovaným bezdôvodným a zámerným neumožňovaním realizácie styku sťažovateľa s mal. ■■■■■, ktorá za toto konanie bola sankcionovaná v rámci konania o výkon rozhodnutia vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 27Em/1/2017, pričom taktiež je s poukazom na upovedomenie Krajskej prokuratúry v Prešove sp. zn. 1 Kn 366/17/7700 zo dňa 11.12.2017 očakávať aj vyvodenie trestnoprávnej sankcie voči matke, pričom tieto okolnosti a ďalšie známe okolnosti

nepochybne odôvodňujú povinnosť Krajského súdu v Prešove v odôvodnení napadnutého rozsudku dôsledne sa vysporiadať s potrebou aplikácie ust. § 25 ods. 4 zákona o rodine na rozhodovaní (posudzovaní) vec. “.

8. V časti týkajúcej sa argumentácie k potvrdenému výroku o tom, že zastupovať maloletú a spravovať jej majetok bude matka, sťažovateľ uvádza, že *«aj keď síce Krajský súd v Prešove v bode 16. odôvodnenia (tretej vete) uvádza, že „Odvolací súd nepopiera existenciu práva oboch rodičov zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok, nateraz však nepovažuje za potrebné upraviť tieto oprávnenia odchyľne od rozhodnutia súdu prvej inštalácie.“, považuje sťažovateľ za nevyhnutné zdôrazniť, že takéto konštatovanie Krajského súdu v Prešove nemožno za žiadnych okolností považovať za riadne odôvodnenie, pretože nemá žiaden vzťah k ním vznesenej odvolacej námietke už len preto, že neexistuje taká právna úprava v ust. § 28 zákona o rodine alebo inom ustanovení právneho predpisu platného v Slovenskej republike, ktorá by súdu umožňovala v rámci konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu zvažovať, či je (alebo nie je) potrebné upraviť oprávnenie zastupovať mal. dieťaťa a spravovať jeho majetok odchyľne od zákona (ust. § 28 ods. 1 zákona o rodine), ak neexistuje rozhodnutie súdu o obmedzení takéhoto oprávnenia vydané v rámci samostatného konania podľa ust. § 28 ods. 3 zákona o rodine.*

Z napadnutého rozsudku Krajského súdu v Prešove a jeho odôvodnenia, bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že Krajský súd v Prešove sa v žiadnom smere nezaoberal závažnou odvolacou námietkou spočívajúcou v neexistencii a nepreukázaní dôvodu pre obmedzenie, resp. vylúčenie otca zo zastupovania mal. ■■■ a správy jej majetku, a tým na ňu nedal relevantnú odpoveď, čo preukazuje najmä to, že v napadnutom rozsudku nie je uvedené (označené) rozhodnutie súdu o obmedzení takéhoto oprávnenia, ktoré by bolo vydané v rámci samostatného konania podľa ust. § 28 ods. 3 zákona o rodine.».

9. Treťou časťou, ktorú sťažovateľ napáda, pokiaľ ide o napadnutý rozsudok krajského súdu, je odôvodnenie potvrdzujúceho výroku o výživnom a zmeneného výroku o platobnom mieste pre tvorbu úspor, pretože *«v odvolaní zo dňa 10.11.2017... sťažovateľ... uviedol odvolaciu námietku spočívajúcu v tom, že takto určené výživné je neprímerane vysoké, pretože značne prevyšuje odôvodnené potreby mal. ■■■ (vo veku 3 rokov), čím sú*

dôkazom, pretože [REDAKOVANÉ] nemá so zreteľom na vymedzenie odvetvia klinická psychológia detí a odvetvia klinická psychológia dospelých oprávnenie zodpovedať otázky, ktoré jej položil vo svojom uznesení súd prvej inštancie, kde išlo o otázky zamerané na zistenie vzťahu mal. [REDAKOVANÉ] k sťažovateľovi ako otcovi (a aj matke), spôsobilosti sťažovateľa ako otca vychovávať mal. [REDAKOVANÉ] a iné. Oprávnenie na podanie znaleckého posudku na zodpovedanie otázok, ktoré znalkyni položil vo svojom uznesení súd prvej inštancie (kde išlo o otázky zamerané na zistenie vzťahu mal. [REDAKOVANÉ] k sťažovateľovi ako otcovi a aj matke, spôsobilosti sťažovateľa ako otca vychovávať mal. [REDAKOVANÉ] a iné) má len znalec zapísaný v odvetví poradenská psychológia.“

12. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu zo 6. februára 2018 a napadnutým uznesením najvyššieho súdu zo 4. júla 2018, predmetné rozhodnutia zruší, vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná mu náhradu trov konania.

II.

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

16. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

17. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

18. Predmetom ústavnej sťažnosti, tak ako to vyplýva z jej petitu, je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu zo 6. februára 2018 a uznesením najvyššieho súdu zo 4. júla 2018.

K sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

19. Pred posúdením zásadných námietok sťažovateľa, ktorými odôvodňuje porušenie ním označených práv garantovaných ústavou a dohovorom napadnutým rozsudkom krajského súdu, ústavný súd dáva do pozornosti, že podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

20. Zachovanie tejto lehoty vyplýva aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu vychádzajúcej z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika (sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54), keď v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je zákonná lehota na podanie sťažnosti v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010), t. j. vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

21. V posudzovanom prípade sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako neprípustné. Následne sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu, v ktorej namietal

porušenie svojich práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd konštatuje, že citované zákonné ustanovenie a uvedená judikatúra o zachovaní lehoty na podanie sťažnosti proti predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu je aplikovateľná aj na vec sťažovateľa.

22. Ústavný súd po preskúmaní obsahu ústavnej sťažnosti a súvisiacich príloh zistil tieto pre jej posúdenie relevantné skutočnosti:

Krajský súd v napadnutom rozsudku potvrdený výrok o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky, zmenený výrok o úprave styku otca s maloletou, ako i výrok, ktorým bol návrh otca v prevyšujúcej časti zamietnutý, odôvodnil takto:

«15. Ako už bolo konštatované súdom prvej inštancie, v zmysle znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] podaného v rámci trestného konania... možno s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote konštatovať, že maloletá nebola sexuálne zneužitá. Výsledky trestného konania vyvracajú záver o sexuálnom zneužití maloletej jej otcom. Trestné stíhanie bolo v konečnom dôsledku právoplatne zastavené z dôvodu, že skutok sa nestal... Skutočnosti, z ktorých matka vyvodzovala podozrenie zo sexuálneho zneužitia maloletej boli prešetrené a vyhodnotené orgánmi činnými v trestnom konaní a odvolací súd nevidí dôvod spochybňovať závery tohto trestného konania. Ako vyplýva zo znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] maloletá má vybudovaný citový vzťah k obom rodičom a je v jej najlepšom záujme obnoviť pravidelný kontakt s otcom. Ambivalenciu na strane maloletej vo vzťahu k otcovi podľa odvolacieho súdu možno pripísať dlhšiemu odlúčeniu od otca a negatívnemu, odmietavému postojom matky k otcovi, ktorý dcéra vníma. Na druhej strane maloletá má k otcovi vytvorené puto (aj keď v súčasnosti oslabené v dôsledku obmedzeného kontaktu). Daná situácia je pochopiteľne spôsobilá vyvolať vnútorný konflikt, zmätenosť v emočnej rovine maloletej vo vzťahu k otcovi. Za daného stavu odvolací súd konštatuje, že v konaní nevyšli najavo skutočnosti, ktoré by odôvodňovali najprísnejší zásah do rodičovských práv otca v podobe zákazu styku rodiča s dieťaťom.

16. Maloletá má u matky vytvorené vhodné prostredie na vývoj a výchovu, je na matku silne citovo naviazaná, matka vykonáva riadnu starostlivosť o maloletú. Zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky je preto opodstatnené. Odvolací súd nepopiera existenciu práva oboch rodičov zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok, nateraz však

nepovažuje za potrebné upraviť tieto oprávnenia odchyľne od rozhodnutia súdu prvej inštalencie.

17. Zverenie maloletej do striedavej starostlivosti resp. do osobnej starostlivosti otca by vzhľadom na vek maloletej, jej naviazanosť na matku nebolo v najlepšom záujme dieťaťa. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštalencie, podľa ktorého by náhle dlhodobejšie odlúčenie od matky mohlo pôsobiť na maloletú traumatizujúco. Maloletú nemožno vytrhnúť z prostredia, na ktoré je zvyknutá. V súčasnosti je potrebné, aby sa jej vzťah k otcovi obnovil, prehĺbil, a to postupnou, nenásilnou formou tak, aby jej bolo umožnené nadobudnúť vo vzťahu k otcovi plnú dôveru a cítila sa v jeho prítomnosti rovnako prirodzene a uvoľnene ako u matky, začala ho vnímať ako osobu rovnocennú matke. Striedavá starostlivosť je za daných okolností, s ohľadom na vážne narušené vzťahy medzi rodičmi (narušená komunikácia, podávanie trestných oznámení), neschopnosť komunikácie medzi rodičmi pre maloletú nevhodná. Odvolací súd v tomto smere apeluje na matku, aby pri komunikácii s otcom mala na zreteli najlepší záujem maloletej. Maloletej nemožno upierať právo na plnohodnotný, pravidelný kontakt s druhým rodičom, ktorý prejavuje úprimnú snahu participovať na výchove maloletej. Otec je rovnocenným rodičom maloletej ako matka a v živote dieťaťa zohráva nezastupiteľnú úlohu. Pre zdravý psychický vývoj dieťaťa je nevyhnutná participácia oboch rodičov na jeho výchove. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, matka rolu otca v živote maloletej v súčasnosti podhodnocuje. Zdá sa, že na strane matky niet úprimného prístupu k vysvetľovaniu významu otca. Bude dôležité odstrániť pochybnosti o pasivite, ktorá nie je o nič menej nebezpečná ako výslovné kroky proti druhému rodičovi. Nepodložené obvinenia, nachádzanie dôvodov, aby k styku nedošlo, žiadne proaktívne vysvetľovanie významu otca, to všetko vyvoláva otázky nad vhodnosťou matky zabezpečiť zdravý vývoj dieťaťa a môže mať vo vyššom veku dieťaťa relevanciu. Je preto nevyhnuté, aby matka začala dcéru v kontakte s otcom podporovať, aby v prítomnosti maloletej potlačila do úzadia akékoľvek negatívne prejavy emócií vo vzťahu k otcovi. Príprava na styk má prebehnúť najmä po psychickej stránke dieťaťa, je potrebné vyzdvihovať dôležitosť druhého rodiča ako súčasť života maloletej, otvorene sa rozprávať o vzťahoch v rodine a veku primeraným spôsobom maloletej vysvetliť aktuálnu situáciu usporiadania vzťahov. Maloletá nie je zodpovedná za konflikty rodičov a preto je potrebné urobiť všetko preto, aby nimi netrpela.

18. *Pokiaľ matka namieta, že nemožno prezumovať, ako maloletá bude zvládať rozširovanie styku s otcom a či je adaptačná fáza dostatočne dlhá, k tomuto odvolací súd uvádza, že pokiaľ matka bude otcovi riadne umožňovať styk v súdom stanovených termínoch a rozsahu a v prípade nemožnosti realizácie styku poskytne náhradný termín styku, pri zachovaní jeho rozsahu, niet dôvodu už aj s poukazom na závery znalkyne [REDACTED] [REDACTED] spochybňovať schopnosť maloletej zvládnuť postupnú adaptáciu na rozšírený styk. Z obsahu spisu nevyplýva, že by maloletá pri realizácii styku, ktorý bol doposiaľ upravený neodkladným opatrením reagovala na otca negatívne, odmietala s ním tráviť čas. Otec sa snaží využívať čas trávený s dcérou plnohodnotne, rešpektujúc jej potreby. Súd prvej inštancie pri úprave styku v maximálnej miere zohľadnil rozhodujúce okolnosti, a to vek maloletej, ochladnuté väzby maloletej vo vzťahu k otcovi v dôsledku absentujúceho kontaktu. Úprava styku zároveň rešpektuje právo otca na styk s maloletou a sleduje cieľ dosiahnuť jeho rozšírenie. Odvolací súd má za to, že náhla zmena v spôsobe a rozsahu styku by mohla na vzťah otca a dcéry pôsobiť nepriaznivo, retrográdne. Primárne je momentálne potrebné zabezpečiť obnovenie citových väzieb maloletej k otcovi. Odvolací súd s ohľadom na skutočnosť, že v čase od vyhlásenia rozsudku súdu prvej inštancie do rozhodovania odvolacieho súdu dochádzalo k realizácii styku otca s maloletou v rozsahu určenom neodkladným opatrením, skrátil adaptačné fázy oproti úprave stanovenej súdom prvej inštancie tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Zároveň upravil styk počas letných prázdnin 2018 s cieľom zabezpečiť maloletej a otcovi možnosť stráviť spolu nepretržite dlhšie obdobie než len predĺžený víkend (ako je tomu počas bežného roka). Odvolací súd tiež korigoval formuláciu termínov styku tak, aby nedochádzalo k prípadným výkladovým problémom.*

19. *Vzhľadom na skutočnosť, že otec je plnohodnotným rodičom maloletej, niet dôvodu upierať mu možnosť telefonického kontaktu s dcérou. Rodič má tiež právo na informácie o dieťati (§ 24 ods. 5 ZoR). Odvolací súd nepoňal do výroku rozsudku úpravu povinnosti matky informovať otca o okolnostiach možnosti realizácie styku, stave maloletej, o povinnosti umožniť telefonický kontakt s maloletou, o povinnosti informovať otca o stave sporiaceho účtu maloletej. Rodičia maloletej sú vzdelanými, plnoletými osobami, plne spôsobilými riadne vykonávať svoje rodičovské práva a povinnosti. Úlohou súdu nie je v podrobnostiach direktívne upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností. Je na*

rodičoch, aby zvládli vzájomnú komunikáciu a vyšli si v ústrety sledujúc najlepší záujem maloletej, v prípade potreby aj za odbornej pomoci (psychológ, mediátor a pod.).“

Odôvodnenie rozsudku krajského súdu vo výroku o výživnom a platobnom mieste pre tvorbu úspor pre maloletú je nasledovné:

„20. Je zrejmé, že otcova finančná, majetková situácia je mimoriadne priaznivá a je schopný plniť si vyživovaciu povinnosť vo výške 1000 Eur mesačne (700 Eur bežné výživné, 300 Eur tvorba úspor). Už aj v minulosti si plnil vyživovaciu povinnosť vo výške 1000 Eur mesačne. Niet pochyb o tom, že súdom stanovené výživné je nadštandardné, plne však zodpovedá právu maloletej podieľať sa na životnej úrovni rodiča.

21. Otec v odvolaní poukázal na skutočnosť, že číslo účtu, na ktoré má v zmysle prvoinštančného rozsudku poukazovať prostriedky na tvorbu úspor nie je správne. Z e-mailovej komunikácie medzi rodičmi vyplýva, že správne číslo účtu určeného na tvorbu úspor pre maloletú je SK.... Odvolací súd s cieľom vyhnúť sa v budúcnosti nutnosti zmeny rozhodnutia v prípade zmeny čísla sporiaceho účtu formuloval rozhodnutie tak, že číslo účtu, teda aj jeho prípadnú zmenu matka oznámi otcovi.»

23. Krajský súd o uplatnenom odvolaní sťažovateľa (v podstate totožnom s argumentáciou prezentovanou v ústavnej sťažnosti) proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol tak, že niektoré odvolacie námietky sťažovateľa vzal do úvahy, a teda v časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a vo zvyšnej časti stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie rozsudok potvrdil.

K výhradám sťažovateľa, že krajský súd sa nezaoberal jeho odvolacou námietkou spočívajúcou v potrebe aplikácie § 25 ods. 4 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), a tým na ňu nedal relevantnú odpoveď, krajský súd sťažovateľovi vysvetlil, že zverenie maloletej do striedavej starostlivosti, resp. osobnej starostlivosti otca by vzhľadom na vek maloletej, jej naviazanosť na matku nebolo v najlepšom záujme dieťaťa. Zároveň krajský súd upravil styk, rešpektujúc právo otca na styk s maloletou a sledujúc cieľ dosiahnuť jeho rozšírenie, a to tak, že skrátil adaptačné fázy oproti úprave stanovenej súdom prvej inštancie. Odvolací súd vo svojom odôvodnení taktiež apeloval na matku maloletej,

aby umožnila sťažovateľovi plnohodnotne participovať pri starostlivosti o maloletú a pri jej výchove, majúc na zreteli zdravý psychický vývoj dieťaťa.

Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že mu krajský súd nedostatočne odôvodnil jeho obmedzenie, resp. vylúčenie zo zastupovania maloletej a správy jej majetku, krajský súd uviedol, že nepopiera existenciu práva oboch rodičov zastupovať dieťa a spravovať jeho majetok, nateraz však považoval ich úpravu súdom prvej inštancie za dostatočnú.

Krajský súd odpovedal aj na námietky sťažovateľa, ktorý bol toho názoru, že určené výživné je neprimerane vysoké, keďže značne prevyšuje odôvodnené potreby maloletej. Krajský súd dôvodil, že otcova finančná, majetková situácia je mimoriadne priaznivá, výživné je nadštandardné, plne však zodpovedá právu maloletej podieľať sa na životnej úrovni rodiča.

24. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je ďalšou opravnou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti pôsobiacim mimo tejto sústavy. Z tohto postavenia mu preto v okolnostiach veci sťažovateľa ani neprislúchalo posudzovať, či boli jednotlivé čiastkové rozhodnutia týkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu vecne správne. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či rozhodnutie o nich spĺňalo požiadavku ústavnosti spočívajúcu predovšetkým v ústavne konformnom výklade dotknutej právnej úpravy a tiež požiadavku náležitého odôvodnenia prijatých záverov (podobne aj II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 231/04).

25. Ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, realnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

26. Vychádzajúc z už uvedeného, názor sťažovateľa, že by výklad, resp. aplikácia príslušných ustanovení zákona o rodine, Civilného mimosporového poriadku, ako aj Civilného sporového poriadku v danom prípade bola zo strany všeobecných súdov

svojvoľná a z ústavného hľadiska neprijateľná, nemožno akceptovať. Iba námietky sťažovateľa v sťažnosti a podľa názoru sťažovateľa nedanie priamych a vyčerpávajúcich odpovedí na jeho argumenty prednesené v odvolaní ešte samy osebe v kontexte ostatných súvisiacich okolností prípadu nepostačujú na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a ústavný súd nemá v tejto situácii žiadny relevantný dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu, pretože nie je ani štvrtou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva. Navyše, obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, ale jeho podstatou je najmä umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), čo bolo vo veci sťažovateľa aj naplnené.

27. Ústavný súd konštatuje, že krajský súd jednak náležite interpretoval dotknutú právnu úpravu, ktorá bola aplikovaná na skutkový stav posudzovanej veci, a súčasne odôvodnenie rozsudku obsahovalo náležitú špecifikáciu postupu, ktorým konajúce súdy dospeli k záverom o zodpovedajúcej výške vyživovacej povinnosti (vrátane tvorby úspor) a o zodpovedajúcej úprave styku sťažovateľa s jeho maloletým dieťaťom.

28. Na základe uvedeného ústavný súd posúdil napadnutý rozsudok krajského súdu ako konformný s obsahom garancií označených článkov ústavy a dohovoru a ústavnú sťažnosť v tejto časti kvalifikoval podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

29. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že najvyšší súd nedostatky uvedené sťažovateľom v dovolaní nevyhodnotil ako spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

30. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

31. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

32. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

33. V relevantnej časti napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol:

„V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP; v odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

16. Z obsahu dovolania otca vyplývajú aj výhrady k právnym záverom odvolacieho súdu a polemikou s nimi spája svoje presvedčenie, že súdy zasiahli do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Z hľadiska obsahového (viď § 124 ods. 1 CSP) ale otec

v tomto smere nenamieta procesné chyby (nesprávnosti procedúry vedenia konania), ale to, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.“

34. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

35. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa.

36. Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa.

37. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

38. Ústavný súd k argumentácii sťažovateľa, že *„sťažnosťou napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov vychádzajú z nezákonného a nepoužiteľného znaleckého posudku..., ktorý vypracovala znalkyňa [REDAKOVANÉ], kde táto znalkyňa nemala oprávnenie na zodpovedanie otázok položených v uznesení súdu prvej inštancie“*, uvádza, že táto argumentácia by mohla byť posúdená ako neprípustná, keďže sťažovateľ tvrdený nedostatok nenamietal ani raz v priebehu celého súdneho konania, pričom tak mohol urobiť

či už podaním odvolania proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie alebo podaním dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu. Sťažovateľ tak neurobil, čo vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu: „otec v tomto smere nenamieta procesné chyby (nesprávnosti procedúry vedenia konania), ale to, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci.“ Pozornosti ústavného súdu zároveň neušlo, že predmetnú námietku vzniesol sťažovateľ v rámci „doplňenia ústavnej sťažnosti“, a to až po uplynutí lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, a teda aj po uplynutí lehoty na jej doplnenie.

39. S ohľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2019